

Poročilo o poteku in sklepih seje Odbora DZ za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je bila 28. okt. 2014

Kot smo izpostavili že v prejšnjem poročilu (Informacija o poteku projekta - 27.10.2014), smo v SINTEZI-KCD ocenjevali, da bo ključnega pomena za nadaljnje delo na tem področju 2. seja Odbora DZ za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je bila sklicana za 28. okt. 2014. Avtorji Predloga novega zakona (ZVDZ) so vseskozi spremljali dogajanje z določeno skepsjo, saj so čutili negativen prizvok v Mnenju Zakonodajno-pravne komisije DZ, tik pred sejo Odbora pa je prišlo tudi negativno mnenje Vlade, ki sicer ni prinašalo nobenih vsebinskih niti utemeljitvenih razlogov za zavrnitev. Skratka, Vlada se je nasproti predlogu za spremembo volilne zakonodaje postavila v vlogo monarha, ki za svojo odločitev ne potrebuje razlogov ali vsaj jih ni dolžan navesti.

Dobrih pet ur (!) trajajoča seja Odbora je bila ena najbolj nenavadnih, kar sem jih doživel. Praktično vsi razpravljavci so poudarjali potrebo po spremembi volilne zakonodaje, večina (razen g Moederndorferja, ZAAB) njih pa tudi, da je predlagani Predlog dobra podlaga za dodatno delo. G Dobovšek (SMC) je celo sam predlagal, da se delo na tej podlagi nadaljuje, da se pripravi temeljita analiza, obenem pa še Predlog za spremembo Zakona o volilnih enotah in okrajih in med tem izčistijo določene nejasnosti ali dileme. Ko pa je prišlo do glasovanja o tem, da se točka preloži na eno naslednjih sej in razprava nadaljuje, pa je velika večina članov odbora glasovala V NASPROTJU S SVOJO RAZPRAVO PRED KAMERAMI! Skratka, glasovali so tako, kot jim je bilo naročeno ali kot je bilo dogovorjeno v njihovih poslanskih skupinah.

Ob tem se postavlja temeljno vprašanje: so bile njihove razprave pred kamerami ISKRENE, ali zgolj predstava za javnost? Je bilo njihovo glasovanje dejanski izraz njihovih stališč ali zgolj »strankarska obveznost«?

Kakorkoli obračamo ti dve vprašanji ali odgovore nanju, v vsakem primeru se znajdemo pred dejstvom, da smo bili udeleženci na seji priče neverjetne DVOLIČNOSTI, dvojne morale poslancev, kar le še potrjuje, kako nujno je potrebno spremeniti sedanjo volilno zakonodajo, da v DZ dobimo vsaj nekaj poslancev, ki ne bodo ob vsakem glasovanju ujeti v svoj »strankarski komat in partijsko disciplino«! Ob takem obnašanju poslancev je nadaljnji razkroj naše države neizogiben.

Te trditve nedvomno zahtevajo, da peturno dogajanje na seji podrobneje predstavimo:

1. Še pred potrditvijo dnevnega reda seje je g Grims predlagal proceduralno spremembo: da se celotna točka prenese na eno naslednjih sej, da se bodo člani odbora lahko poglobljeno seznanili s Predlogom, ki je zelo dober in »korak v pravo smer«. Ta odkrita pohvala Predloga ZVDZ je bila neke vrste »Kiss of death«: vsi, ki jim je logika našega političnega prostora vsaj malo razumljiva, so vedeli, da zdaj koalicijski poslanci iz ideoloških in političnih razlogov (o vsebini tako ni nihče razpravljaj!) spremembe zakonodaje oz našega Predloga »ne morejo podpreti«. Svojo oceno, da je predlog dober, je g Grims sicer že sam deloma problematiziral s svojo poznano trditvijo, da je za vse slovenske težave kriv proporcionalni volilni sistem in da se bodo le-te nadaljevale in poglobljale, dokler ne sprejmemo Janševe oz SDS zahteve po absolutnem večinskem sistemu. Posledice so se takoj pokazale: 4 poslanci (verjetno SDS, NSI) so Grimsov predlog podprli, 14 jih je bilo proti.
2. In začela se je razprava. Uvodoma je g Kristan dobro predstavil naš Predlog, med nujnimi razlogi pa je mogoče dal preveč poudarka dejstvu, da sedanja zakonodaja redno ustvarja »bele lise«: velika področja, leta 2011 več kot tretjina okrajev, okrog 550.000 volivcev, letos približno četrtnina okrajev, skoraj 400.000 volivcev, ostaja brez svojega predstavnika v DZ. Meni osebno se zdijo enako pomembni drugi razlogi za spremembo volilne zakonodaje: dejstvo, da stranke sistem in volitve praktično izigravajo (le 42 poslancev v sedanjem sklicu je zmagalo v svojem okraju, vsi drugi so bili poraženi vsaj od enega protikandidata, dejstvo, da »partijska disciplina« onemogoča svobodno odločanje poslancev, ki ga predpostavlja oz ZAHTEVA Ustava, strankokracija, ki je DZ de facto reducirala na izvršni organ Vlade, avtomatizem glasovanja, ki kvarno vpliva na kvaliteto zakonskih predlogov in sprejetih zakonov, itd).
3. Mnenje ZP službe DZ je predstavila ga Kraljeva, negativno mnenje Vlade pa ga Zatlerjeva. Ko je slednja poskusila utemeljiti misel, da je tekst Predloga ponekod slabo razumljiv, je pravzaprav pokazala obratno: da ni napake v tekstu Predloga, temveč v površnem branju in omejenem razumevanju. Skoraj je bilo mogoče čutiti, da nihče na Vladi ni poglobljeno prebral Predloga, ker je bilo »vse že nekako dogovorjeno« - da se zavrne.
4. Zelo dobro predstavitev je imel poročevalec DS, g Božič, ki je navedel tako razloge za spremembo zakonodaje kot pogloblitve rešitve, ter prisotne informiral, da je DS Predlog le ob enem vzdržanem glasu enotno potrdil.
5. G Mihelčič je v izjemni predstavitvi (predlagam, da se ga zaprosi za tekst in objavi na strani SINTEZA-KCD) argumentirano zavrnil nekatere očitke ZPS DZ in opozoril na vložene amandmaje, s katerimi smo odpravili nekatere nejasnosti v diktaciji posameznih členov.
6. G Gorenak je še enkrat več zahteval večinski sistem, obravnavani Predlog označil za dober in napovedal, da bodo poslanci glasovali povsem drugače, kot bodo razpravljali.
7. G Dobovšek je ocenil, da Predlog prinaša številne dobre rešitve, da pa zadeva mogoče še ni zrela in bi kazalo odločanje odložiti, z delom pa nadaljevati.
9. Sam sem poskušal še enkrat skreniti razpravo h konkretnim vprašanjem: najprej, zakaj so spremembe nujne, nato pa, kakšne rešitve predlagamo. Začudil sem se, da se do teh konkretnih predlogov (dva glasova, izenačenje strank in civilne družbe pri vlaganju kandidatur, preferenčni glas, domicil itd) nihče ne opredeljuje in izrecno podprl predlog g Dobovška, da se delo na tej podlagi nadaljuje. Hkrati sem poudaril, da vse analize razpoloženja v civilni družbi kažejo, da je treba zakonodajo spremeniti in da se lahko političnim strankam, ki bodo tako arogantno nastopile proti interesom ljudstva, »zgodí PS«: da jih bodo volivci na naslednjih volitvah enostavno »razgradili«!
10. G Vrtovec, NSI, je opozoril, da je sedanji volilni sistem neustaven, da so spremembe nujne, da so rešitve, ki jih prinaša Predlog, dobre.
11. Potem smo imeli čast in priložnost, poslušati tričetrtturno razpredanje g Moederndorferja, ki je na dolgo in široko ponovil stališča, ki jih je lani v imenu PS stalno ponavljala, pa nikoli argumentirala ga Maša Kociper (kako bi ukinitvev okrajev rešila tako vprašanje belih lis kot manipuliranje političnih strank pri oblikovanju kandidatnih list). Kar je bilo zares novega v njegovi razpravi, so bile njegove smešne trditve, da avtorji »praktično zahtevajo ukinitvev političnih strank, brez katerih ni demokracije«, da uvajamo »dve kategoriji poslancev, od katerih bo ena voljena, drugo pa bo postavljala politika«, da »neodvisnosti poslancev ni in je ne more biti«, in še nekaj podobno žlahtnih ugotovitev. To podtikanje neumnosti nam, ki jih je potem pobijal na dolgo in široko, me je tako razburilo, da sem se spozabil in mu zabrusil, da samo bedak lahko drugim podtika take neumnosti.
12. Bilo je še kar nekaj iztekajočih se razprav, ki so vodile do novega glasovanja o prekinitvi in kasnejšem nadaljevanju razprave, ki se je končalo z rezultatom 5 za in 15 proti. Pri tem so posebno stopnjo načelnosti in morale pokazali člani Desusa, ki so Predlog nekako »posvojili«, ko so ga dopolnili z našimi amandmaji, zdaj pa niso glasovali za »lasten zakon«.
13. Sledilo je seveda glasovanje o tem, ali je Predlog novega ZVDZ »primeren za nadaljnjo obravnavo v DZ«. Zanimiv je bil rezultat glasovanja: 9 proti in 8 za.

Posebej bi rad opozoril, da je ta prikaz dogajanja na seji izrazito subjektivna slika. Niti niso povzeti vsi razpravljavci, niti nisem razpolagal z magnetogramom njihovih razprav, da bi lahko preveril točnost mojih zapiskov. Ti so bili od razpravljavca do razpravljavca bolj približni. Vsem eventualno prizadetim, ki bodo ugotavljali, da jih nisem dobro razumel, se vnaprej opravičujem!

Kako naprej

Tako je zgodba na tej točki praktično končana. Poslanci so uspešno opravili zadani nalogi: prvič, da se konstruktivno predstavijo pred kamerami Tretjega programa in drugič, da glasujejo tako, kot so jim naročili partijski bos!

Obstaja seveda še nekaj možnosti za nadaljnje delo, o katerih bo morala SINTEZA-KCD dobro razmisliti. Naj jih le navržem, saj jih še nismo preverjali:

- preveriti, ali negativno mnenje matičnega telesa v drugem branju zares onemogoča razpravo v DZ;
- preveriti, ali je DS pripravljen sprejeti nalogo, da dopolnjen zakon sam predlaga v postopek;
- Ustavnemu sodišču predlagati, da zahteva spremembo Zakona o volilnih enotah in okrajih, saj so ti postali zaradi demografskih trendov v zadnjih dveh desetletjih povsem neprimerljivi (število volivcev je v razmerju 1:3, kar deformira ustavno zagotovljeno enakost);
- Javno izpostaviti poslance in stranke, njihovo dvoličnost in nonšalanco do interesov civilne družbe;
- Z javnim protestiranjem in delovanjem začeti aktivno propagando za »razgraditev« takih strank;
- Itd.

Vabimo vse, ki vas ta problematika zanima ali ki prepoznate njeno pomembnost (zame je pomembnejša od problema državnega zadolževanja, ki ga s takimi poslanci tako in tako ne bomo mogli rešiti!), da se oglasite s svojimi predlogi in se nam v boju za »bolj neodvisne in s tem odgovorne poslance, torej boljši Parlament« pridružite!

Poročilo je izdelal Emil Milan Pintar, predsedujoči koaliciji SINTEZA-KCD